

15. 4. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přístup platebních institucí k platebním účtům dle PSD2

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2366 ze dne 25. 11. 2015, o platebních službách na vnitřním trhu (dále jen „PSD2“), [1] v ust. čl. 36 členským státům ukládá zajistit, aby platební instituce měly na objektivním, nediskriminačním a přiměřeném základě přístup k platebním účtům u úvěrových institucí. Současně stanoví, že jakékoli odmítnutí musí úvěrová instituce řádně zdůvodnit dozorovému orgánu. PSD2 tedy výslovně předpokládá možnosti odmítnutí přístupu k účtu, jež však musí být řádně zdůvodněné.

Recitál č. 39 PSD2 zdůrazňuje nezbytnost otevírání platebních účtů pro úvěrové instituce, stejně jako nediskriminační a přiměřené zajištění přístupu k nim. PSD2 však již dále nerozvádí, jaká by měla být ona objektivní, nediskriminační a přiměřená kritéria, na nichž má být přístup platebních institucí k platebním účtům založen. Účelem tohoto příspěvku je přiblížit význam čl. 36 PSD2 a, mimo jiné, poukázat na nedostatky české transpozice.

Transpozice do národního práva

ČR

V české právní úpravě je shora uvedené promítnuto v ust. § 255 odst. 1 zákona č. [370/2017](#) Sb., zákon o platebním styku (dále jen „ZPS“), který ukládá úvěrovým institucím povinnost uzavřít s platební institucí na její žádost smlouvu o platebním účtu, a to na základě podmínek, které jsou objektivní a přiměřené povaze daného platebního účtu.

Z jazykového znění ZPS tak lze dovodit, že banka má povinnost platební účet zřídit vždy, přičemž smluvní podmínky musí být objektivní a přiměřené povaze daného platebního účtu.

Tomu však protirečí ust. § 255 odst. 2 ZPS, jež stanoví, že jakékoli odmítnutí oznámí banka (včetně důvodů odmítnutí) ČNB. Byť tedy první odstavec zdánlivě možnost odmítnout zřídit platební účet nepřipouští (a váže tuto povinnost jen na žádost platební instituce), přičemž požadavek na objektivitu klade až na konkrétní podmínky smlouvy o platebním účtu, druhý odstavec upravuje postup, při kterém banka účet zřídit odmítne, a s možností odmítnutí tak počítá.

Ze shora uvedených důvodů lze mít za to, že se česká právní úprava pokouší kopírovat PSD2, což pravděpodobně lze považovat i za úmysl zákonodárce, jenž je však neobratně vyjádřen ve vzájemně si odporujícím jazykovém znění. V tomto směru lze odkázat i na důvodovou zprávu k ZPS, která prakticky kopíruje znění příslušných ustanovení PSD2.

V praxi pak lze poukázat na případy, kdy úvěrové instituce smlouvy o platebních účtech s jinými platebními institucemi neuzavírají, aniž by jim však sdělily důvody k takovému postupu. Jelikož jim povinnost odůvodnění, nebo nejméně ozřejmění rozhodných kritérií, český právní řád neukládá, bude takový postup vždy zavdávat příčinu k diskuzím, zda jím nedochází k protiprávnímu omezení konkurence (v již tak velmi složitém českém bankovním prostředí).

Spojené království

O poznání podrobnější transpozici PSD2 nalezneme v britské právní úpravě, konkrétně pak v čl. 105 Payment Services Regulations 752/2017 (dále jen „PSR“),[\[2\]](#) který ukládá povinnost poskytnout platební instituci přístup k platebnímu účtu na objektivním, nediskriminačním a proporcionálním základě. PSR dále stanoví, že poskytovatel platebního účtu má povinnost k žádosti platební instituce sdělit kritéria, která bude při posuzování žádosti o přístup k účtu aplikovat. Pokud následně přístup k účtu platební instituci neposkytne (případně zruší již existující účet), má úvěrová instituce povinnost tuto skutečnost s podrobným odůvodněním oznámit orgánu dohledu (FCA).

Britská právní úprava tedy neváže povinnost poskytnutí přístupu k platebnímu účtu (pouze) na žádost platební instituce, ale na existenci objektivních a nediskriminačních kritérií, podle nichž bude žádost posouzena. V případě, že po vyhodnocení všech kritérií přístup nebude poskytnut, musí být tato skutečnost oznámena FCA. Jak se bude tento přístup rozvíjet v době pobrexitové, je samozřejmě otázkou.

Interpretace čl. 36 PSD2 ze strany FCA (britský regulátor finančního trhu) a UK Treasury (vládní agentura pro veřejné finance a hospodářskou politiku)

UK Treasury

Podle interpretace UK Treasury[\[3\]](#) nelze ust. čl. 36 PSD2 bez dalšího pokládat za povinnost poskytovat platební účty platebním institucím, nýbrž (toliko) povinnost přistupovat ke všem stejně, tj. na základě stanovených a zveřejněných kritérií (tj. přístup na objektivním a nediskriminačním základě, jak je vyjádřeno v PSD2).

FCA

FCA shora předestřený přístup UK Treasury dále rozvíjí,[\[4\]](#) když navazuje na dříve vyjádřený předpoklad, dle něhož regulace dle PSD2 neznamena absolutní povinnost umožňovat platebním institucím přístup k platebním účtům, a stanoví tzv. POND (proportionate, objective and non-discriminatory) kritéria, která musí být naplněna při posuzování žádostí platebních institucí. FCA dále uvádí demonstrativní výčet POND kritérií, mezi nimi např. následující:

- poskytuje banka účet, o který platební instituce žádá? Jaké náklady a riziko s sebou poskytnutí takového účtu nese?
- zvažila banka konkrétní okolnosti žadatele, včetně specifických rizik, nákladů a potenciálních výnosů?
- aplikuje banka u typově podobných žadatelů stejná kritéria přístupu?
- může banka objektivně zdůvodnit, proč přístup k účtu v daném případě neposkytla?
- je v konkrétním případě namísto odmítnutí přístupu možné účet poskytnout za splnění jiných zvláštních podmínek (vyšší cena, příp. vyžádání dalších dokumentů)?

Dle tohoto výkladu tak mohou banky odmítnout poskytnutí platebního účtu, avšak pouze na základě objektivních a nediskriminačních kritérií, nikoli na základě restriktivní politiky, při jejímž naplňování by např. nedůvodně odmítaly spolupracovat s vybranými kategoriemi platebních institucí, aniž by předem individuálně zvažily konkrétní rizika a možnosti jejich zmírnění.

Závěr

S ohledem na výše uvedené se lze ztotožnit s (dosavadním) britským přístupem, který lépe (rozdílně od českého) zohledňuje účel PSD2 vyjádřený v recitálu č. 39 a čl. 36. Domnívám se, že čl. 36 PSD2 neukládá členským státům zajistit, aby měly úvěrové instituce povinnost k žádostem platebních

institucí bez dalšího umožnit přístup k platebnímu účtu (jak by se mohlo zdát z české právní úpravy). Naopak, nejen z jazykového výkladu PSD2 vyplývá, že kritériem pro přístup k platebnímu účtu budou úvěrovou institucí objektivním a nediskriminačním způsobem stanovená pravidla, podle nichž by měla být každá žádost individuálně posouzena. Velmi podobný názor zaujala např. německá Deutsche Bank[5] či EBF[6] (European Banking Federation), dle nichž by měl být platebním institucím přístup k účtům v zásadě umožněn, s výjimkou případů, kdy bude odmítnutí nezbytné z důvodu ochrany před konkrétními riziky (což je v souladu se shora popsanými východisky stanovenými FCA). PSD2 tedy jednoznačně preferuje umožnění přístupu platebních institucí k platebním účtům, na druhou stranu však z objektivních důvodů skýtá možnost povolení přístupu odmítnout, a nelze tak přisvědčit závěru, že uzavření smlouvy o platebním účtu lze vázat výlučně na žádost platební instituce.

Mgr. Jakub Sláma,
advokát

[HAVLÍČEK & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Divišova 882
500 03 Hradec Králové

tel. +420 725 890 764
fax. +420 491 114 233
e-mail: kancelar@advokatHK.cz

[1] Dostupné >>> [zde](#).

[2] Dostupné >>> [zde](#).

[3] Dostupné >>> [zde](#).

[4] Dostupné >>> [zde](#).

[5] Dostupné >>> [zde](#).

[6] Dostupné >>> [zde](#).

Další články:

- [Mezinárodní dožadání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)
- [Daňové změny a novinky 2026: Nová pravidla pro zaměstnanecké opce a benefity i změny v DPH u nemovitostí](#)
- [Společníci by neměli fakturovat své společnosti](#)
- [Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!](#)